

Les débuts de la littérature luxembourgophone

1 Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

17 février 2007

ANTOINE MEYER

*E Schrëck
op de Lëtzebuenger
Parnassus*

*Jong vum Schrëck
op de Lëtzebuenger
Parnassus*

virgestallt a kommentéiert vum Roger Muller

LËTZEBUERGER BIBLIOTHÉIK

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

Art. 23. L'enseignement primaire comprend nécessairement: l'instruction religieuse et morale; la langue allemande; la langue française; l'arithmétique; les éléments usuels des sciences physiques et naturelles; les éléments de l'histoire nationale et le luxembourgeois; les éléments de la géographie; le dessin; le chant; la gymnastique et les jeux scolaires; pour les filles, les travaux à l'aiguille et des notions d'économie domestique.

Le conseil communal peut, sous l'approbation du Gouvernement, introduire dans ce programme d'autres matières d'enseignement, eu égard surtout aux besoins locaux.

LOI DU 10 AOUT 1912,

concernant

**L'ORGANISATION
DE L'ENSEIGNEMENT PRIMAIRE**

(Mémorial du 11 août 1912, N° 61.)

Gesetz vom 10. August 1912,

betreffend die

**Organisation
des Primärunterrichtes**

(Memorial vom 11. August 1912, Nr. 61.)

LUXEMBOURG.
IMPRIMERIE DE LA COUR VICTOR BÜCK.
1912.

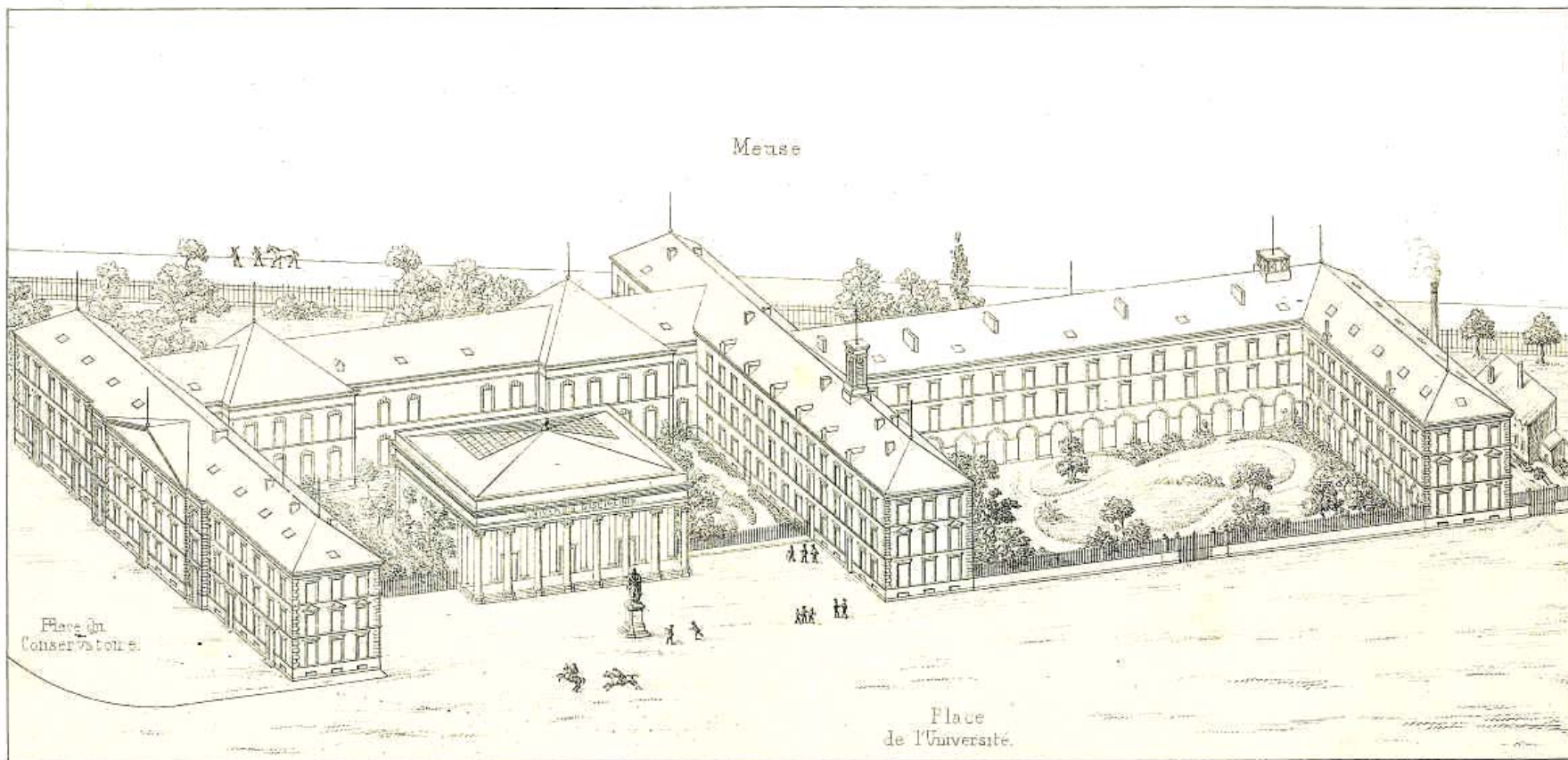
Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

Antoine MEYER (1801-1857)
premier poète luxembourgeois et
professeur de mathématiques à l'université de Liège

J.P. Schmitt.

VUE AXONOMETRIQUE DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE (1869)
(Échelle 1:½:1)

Litho de J. Coenig à Liège.

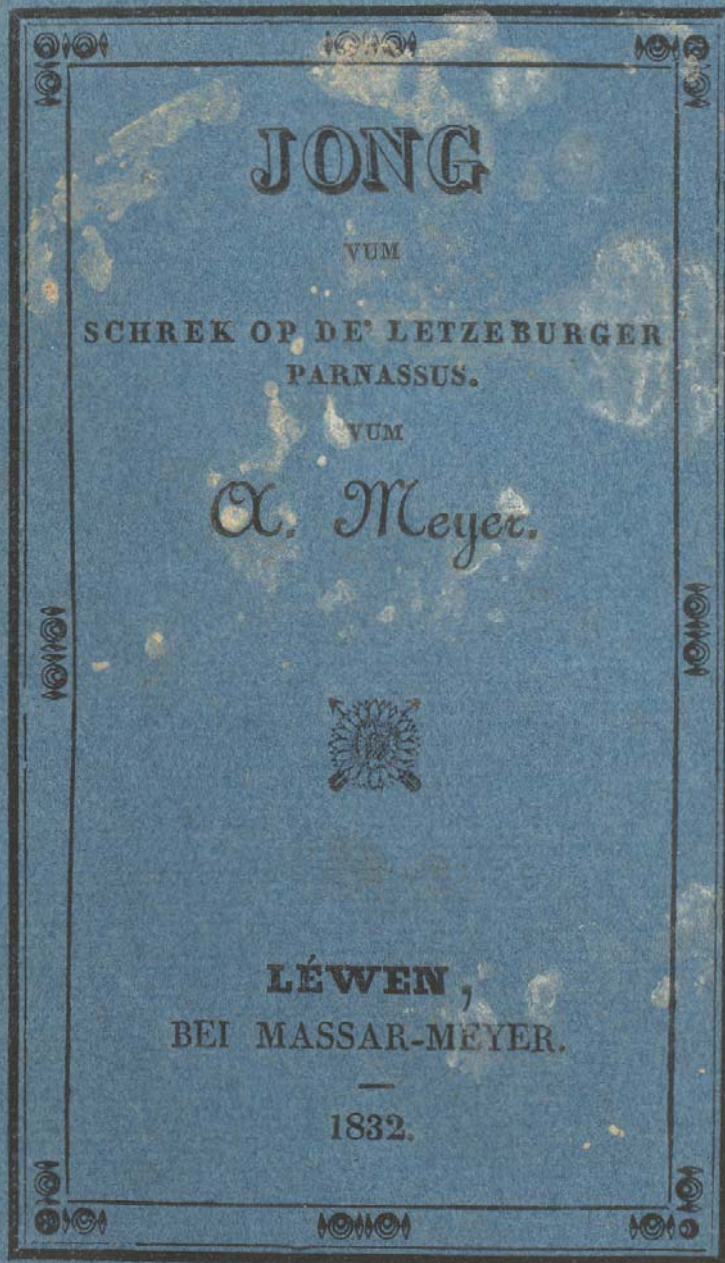

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuurger Literaturarchiv

En VENTE à la Librairie de V. HOFFMAN :

Règelbüchelchen vum lezeburger Orthoegrafer, en Uress,
als Prof, d'*Fraèchen aus dem Hà*, a Versen,
vum A. MEYER, 1 vol., 50 centimes.

Oilzegt-Kläng, vum A. Meyer. 1 vol., 1 fr. 50 cent.

7109

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

FEUILLETON.

DE FÜSCHEN, AN DE WÖLLEFCHEN.

Dät hei dät ass geschit eléscht,
Dät soht mer nach meng Mim, Gott troescht,
Zu Lampech, an ech gläven't — ja —
Si hoit mech kés beluhen d'Fra.

Vum Honger hin an hier gejoht
E Wöllefchen dem Füsche noth,
A säht: ech muss dech friessen nun,
Do sös këng aner Speis ech hun.
Dei rob dèn hei: O! Gék — wé domm!
Ech wës èng gut Schlabeitzge — komm —
Mech ausgedürte Stick lös sin,
Et muss für dech nach bëssres gin!
Dohanne stéht en Hall eléng,
Do get et wät-s-de wöls, a Mëng,
A Brach, an Zöcis, Häm, a Kës
Et sät, a lauter gut Gefrés.
Doir Komper, kommt! doir gi mer göhn,
A löst meng rappég Glider stöhn.

E Würt! rüfft dese fräleg aus,
A léckt sech mat der Zong schon d'Schnauz.

De Füsche lédt dèn aner doir
Ganz stell, a lois, durch Gras, a Koir.
Si këmmen oi beim Haff; kën Hond,
Hun si zum Glöck am bille font.

'T lóg alles härt am éschte Schlöf,
Kë Stierche bleckt den Himmel öv.
Si schlauffen durch èng ènkeg Licht
Behutsem an de Këller richt.

Hei stóngé Büde, voller Brach,
A wivil Ugerichter nach;
Am Überfloss wor für de Monnd
Dohier, wät è nur wönsche konnt.

Si mache sech un d'Arbegt gleich,
Ze völle géhleng d'hongreg Bäuch.

De Füschen dach, de Vürsicht kannt,
Verführt, vür allem, mat Verstand:
E wiäit èng ènzeg Speis, an holt
Dervun net méh as wé e solt.

E Gourmang, wé de Wöllef ass,
Móg geirech sech ob alles das:
E säuft, a frest sech kugelronnd
Gestopte vol, bis un de Monnd.

En dhaët só härteg alles án,
Dat kaum en sech bemächt ze kná'n.
Zum Ongglöck hoit e sech verschlöckt,
A góv vum Hóschd nu so' ersteckt,
Dat alles un ehm krächt, a krächt,
A sei Gekätz den Hond erwächt.
Dè billt nun d'ganzegt Haus a Wiär.
Mat Klöple; Gävie. sos Gewiär
Nohm Këller stürme Kniecht a Mäe.
De Füschen, de net vil gewéd,
Entwescht behèn, durch d'Këllerlicht,
Gesont noh senger Hémecht richt.
Dèn aner hölt dé selveg Ströss,
Dach góng se net méh ob seng Möss,
Wél, obgestopt vun Häm, a Brach,
Wor him zö ènk nun d'Këllerlach;
E blóv dra stiechen: óhné Mäeh
Erschlächt d'Gesén hei d'geiregt Véh.
'T bezoilt, (et dhaet mer iävel Léd),
Mám Liève só d'Begirlechkét.

A. MEYER.

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

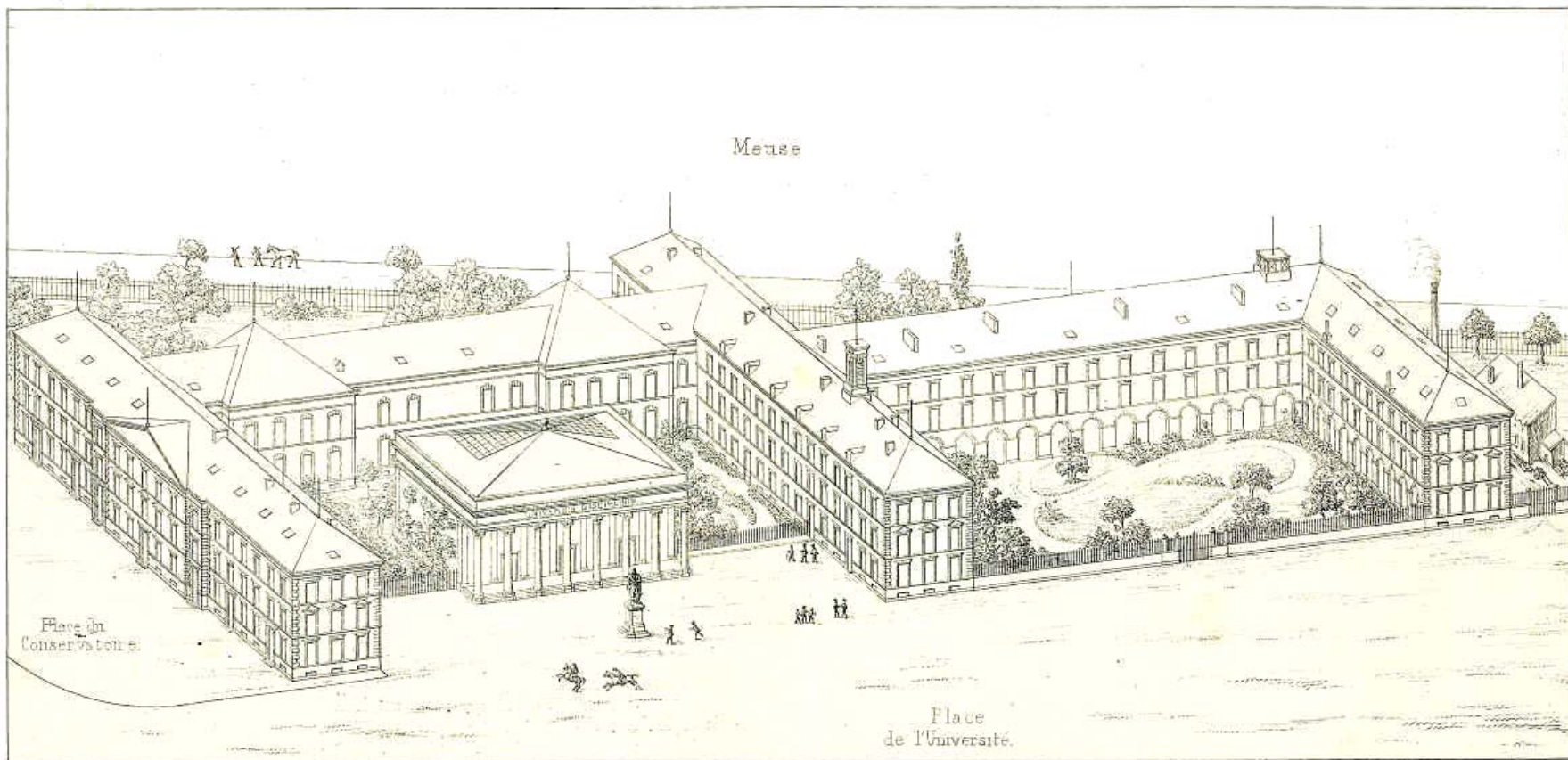
VARIÉTÉS.

De Wollef an d'Kòh.

E Wollef quóm an ènger Frèd
An d'Stuy bei d'Kòh, vür kûrz, a sæht :
De Frid ass zweschen ons erkant,
An ausgerufft am ganze Land !
Dröm lòs, meng Al, e Bruderköss
Mech dröcken ob deng léveg Schnöss :
O komm ! mir streide net méh — nêh !
Hinführo, Hierz a Sen sièf ên !
Des fró rêcht óhné Foircht d'Gesicht
Zum küssen doir dem Boesewicht.
Dach wé s'ehm an den Arme leiht,
Dû spièrt en d'Maul ob brèt a weit,
A reist, an èngem Rass, ehr frèch
De ganze Bâk ob êmol wèg.
Si soll nach haut verbonne gôhn,
E Schnapdög öm de Ken geschlôhn.

Des Fabel rædt — ass net ?
Der kûrz a gut, hei det:
Dem Boesen aus dem Schiäd,
A gev neischt ob seng Rièd !

A. MEYER.

J.P. Schmitt.

VUE AXONOMETRIQUE DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE (1869)
(Échelle 1:½:1)

Litho de J. Coenig à Liège.

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

6
Coll. Paul Eyschen.

DISSERTATIO INAUGURALIS
MATHEMATICA,

DE

MAXIMORUM, MINIMORUM

THEORIA EXEMPLIS ILLUSTRATA,

QUAM

EX RECTORIS MAGNIFICI P. J. DESTRIVEAUX,

ET SENATUS ACADEMICI AUCTORITATE,

PRÆVIO FACULTATIS DISCIPLINARUM MATHEMATICARUM

ET PHYSICARUM DECRETO,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MATHESI ET PHILOSOPHIA NATURALI HONORIBUS,

AC PRIVILEGIIS,

IN UNIVERSITATE LEODIENSI,

RITÈ AC LEGITIMÈ CONSEQUENDIS,

PUBLICO EXAMINI SUBMITTIT,

Die 29. Novembris 1823, hora, 6re

AUCTOR

ANTONIUS MEYER, LUCILIBURGUS.

LUCILIBURGI, APUD J. LAMORT, TYPOGRAPHUM.

MDCCCXXIII.
42300
167-9-18

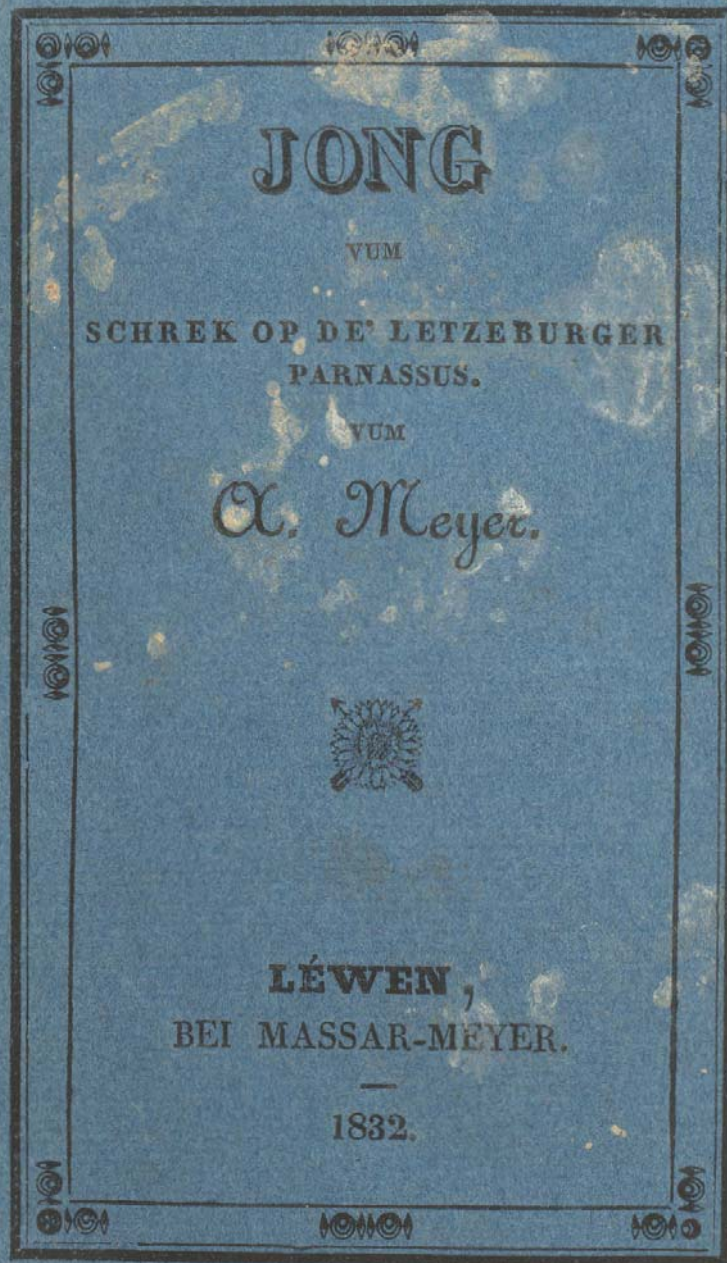

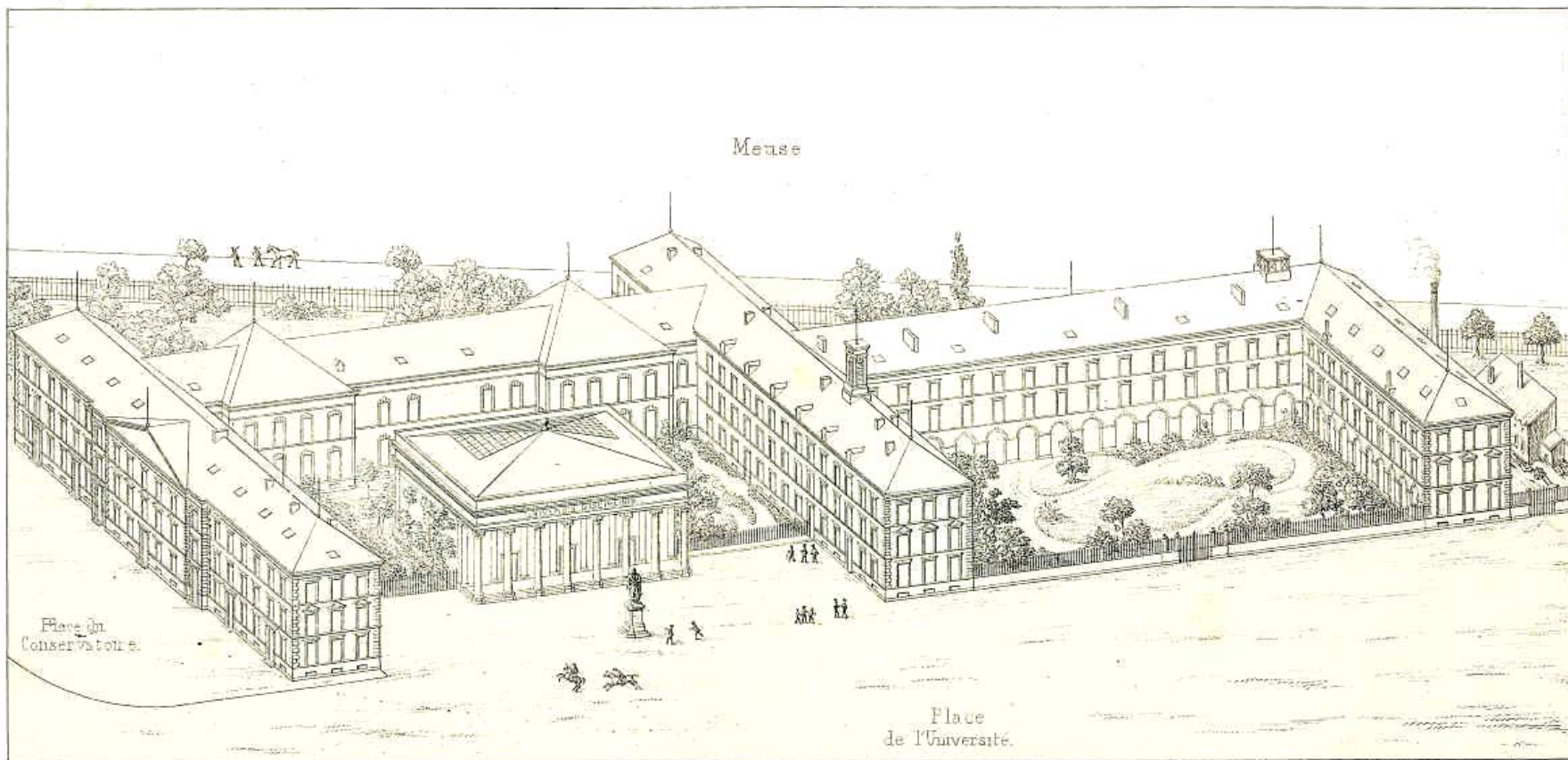

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

J.P. Schmitt.

VUE AXONOMETRIQUE DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE (1869)
(Echelle 1:50:1)

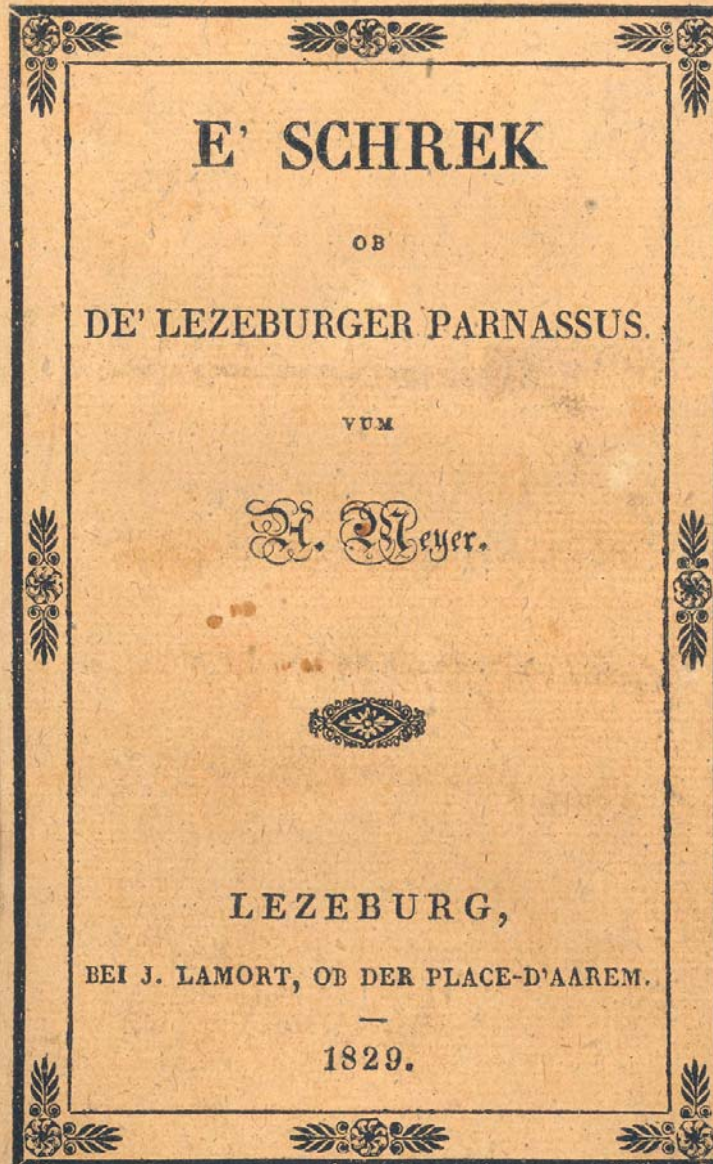
Lith. de J. Coenig à Liège.

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

*****

E E N A B L E C K

AN ENGEM WIRTSHAUS ZU LEZEBURG;

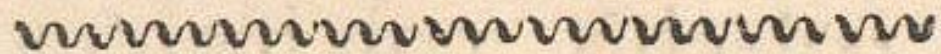
E' BILD NOH DER NATUR.

Du wees de Weisse' quòm d'leescht bei de' P**,
He' soht, me giet mer dach geschwenn e' Pat,
Elei zo menger haarder drech'ner Kuuscht,
Ech hun, dir west, e' mechtech grössen Dauscht;
Doot hoie der och e' booren decke' Su,
Fir mech e' Pat a' fir de Pinter fu.
De' Lui gov doierob verfluchte' bés,
Ewell hen as da' mechtech generés,
A' ka' keng Grimmel leide' net,
Dat eppes him en armer Deiwel get.
He' seht dem Weissen over neischt,
He' setzt sech doier, hen drenkt a' kreischt,
Gelt dir, he' wolt hem keen Affront oiendun,
A' wolt de' Schei' vun engem Gurmang hun,
Nach lever as hem ovzeschlohn
Den Dronk, deen hien hem oie'gesohn.
De' Weissen as da' grausem delicat,
Geseit de' Lui dat he' Chagreng haat,
A' seht, me soh, toi-Chagreng toi,
Il faut buyer doierob cinq fois;

D'BEICHT VUN DER MAUS.

Eng Maus lóg krank um Bett ,
Rifft : dee' gebeicht dach haett !
Daat wuurt vernümt e' koieder
Soeht , as haett hen Oieder ,
'T muss huurteg Hellef hei!
Laeft aan an d' zackerstei ,
Deeht d'kóer-kaap sech un
D'stola mat dem Cingulum ;

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

ANTOINE MEYER

*E Schréc
op de Lëtzebuenger
Parnassus*

*Jong vum Schréc
op de Lëtzebuenger
Parnassus*

virgestallt a kommentéiert vum Roger Muller

LËTZEBUERGER BIBLIOTHÉIK

*****

EEN ABLECK

AN ENGEM WIRTSHAUS ZU LEZEBURG;

E' BILD NOH DER NATUR.

Du wees de Weisse' quòm d'leescht bei de' P**,
He' soht, me giet mer dach geschwenn e' Pat,
Elei zo menger haarder drech'ner Kauscht,
Ech hun, dir west, e' mechtech grössen Dauscht;
Doot hoie der och e' booren decke' Su,
Fir mech e' Pat a' fir de Pinter fu.
De' Lui gov doierob verfluchte' bés,
Ewell hen as da' mechtech generés,
A' ka' keng Grimmel leide' net,
Dat eppes him en armer Deiwel get.
He' seht dem Weissen over neischt,
He' setzt sech doier, hen drenkt a' kreischt,
Gelt dir, he' wolt hem keen Affront oiendun,
A' wolt de' Schei' vun engem Gurmang hun,
Nach lever as hem ovzeschlohn
Den Dronk, deen hien hem oie'gesohn.
De' Weissen as da' grausem delicat,
Geseit de' Lui dat he' Chagreng haat,
A' seht, me soh, toi-Chagreng toi,
Il faut buyer doierob cinq fois;

„Pour la millième fois le peintre fou raconte son odyssée.”
Zeichnung: Gab Weis. In: Marcel Noppeney: à Luxembourg
autrefois, 1958.

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

F. J. Mone

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuurger Literaturarchiv

M a n c h e r l e i.

Les derniers Vœux d'un Ivrogne.

(En patois de Luxembourg.)

Een armen Drencker, am gresten Leiden,
Wolt sech geend Gott an den Dood t'zerstreiden,
Vier daat schwaacht Liewen nett t'ze verleren,
Daat ons nur eng Zeit kan t'zoo geheren.

Den Otem kont hien baal nett meeh zéen,
A weeh! seng Seel solt zoum Gericht fléen;
Setzt hien sech an der Schwaachheed ob een
Kneeh,

Hien helt seng Henn t'ze soimen matt viel Meeh,
Seng doodeg Aen zoum Himmel geschloen,
An hien fengd oin dess Wirder t'ze soen,
Matt enger bedeurlecher Stemm: O Gott!
Mein Hierz hoidt dech nett een mohl ausgespott.
Woivir mous ech schon t'Liewen verleren?
Senn ech schlecht, sooh? Ech wel mech be-
keren.

Alles, waat ech gedronckt houn, ass richtig
bezoilt;
Mei Gewessen hoidt mir ett streng befoilt.

Ech spiren, dou bleifs bei dengem Wellen,
Da solst dou mei leschten Wonsch erfellen:
Vou Grund menger Seel wel ech verzecken,
Well ech mech nett meeh hei kan schecken,
Wann ech bestemt kréen, ob der aner Welt,
Waat hei mei Liewen kascht hoidt a mei Geld.

Centre national de
littérature

M E R S C H

Lëtzebuenger Literaturarchiv

RUE

Antoine MEYER

PREMIER POETE NATIONAL

1801-1857